

**คุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1
LEADER TRAITS AND QUALITY OF WORK LIFE
OF SCHOOL ADMINISTRATOR UNDER RATCHABURI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE I**

ศุขญา ศรีอริยะกุล¹
สายสุดา เตียเจริญ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 123 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้น 246 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน คุณลักษณะทางกาย คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางภูมิหลังและสังคม คุณลักษณะทางสังคม และคุณลักษณะทางสติปัญญา

2) คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ บทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ความเป็นสิทธิบุคคลในองค์กร การยอมรับในสังคมทางองค์กร ความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนบุคคล โอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา โอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม และสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขอนามัย

3) คุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This research is aimed to study 1) the leader traits of school administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. 2) the quality of work life of school administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. 3) the relationship between the leader traits and the quality of work life of school administrators under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The samples used in this study were 123 schools, consisted 123 school administrators and teachers. The questionnaire to collect the data used as and the statistic used to analyze the data were analysed frequency, percentage, arithmetic mean, standard division and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results found that.

1) The leader traits of school administrators was highest and were at the highest and high levels when order the arithmetic mean from high to low were the task-related characteristics, the physical characteristics, the personality characteristics, the social background, the social characteristics and the intelligence.

2) The quality of work life as overall and side by side were at the high levels and the arithmetic mean from high to low were the social relevance of work life, the constitutionalism in the work organization, the social integration in the work organization, the total life space, the development of human capacities, the growth and security, the adequate and fair compensation and the safe and healthy environment.

3) The relationship between the leader traits to the quality of work life overall were correlated at statistical significant of .01 level.

บทนำ

จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีข้อบกพร่อง ดังนี้ผู้บริหารสถานศึกษาขาดเทคนิคและเทคโนโลยีการบริหารที่ดี ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ได้เต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, 1-3) เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่รับใช้สังคมด้านการศึกษาก้าวหน้าขึ้น พัฒนาการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นภาระหน้าที่รับผิดชอบของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาเล่าเรียนและบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบกับเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทางกระบวนการคิดและกระบวนการสารสนเทศ เพื่อเตรียมตัวรับต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นการพัฒนาองค์กรและผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อันเป็นคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ที่จะมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จ บริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดทักษะและประสบการณ์ ในการบริหารงาน สามารถบรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษาตามที่กำหนดได้ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, 70-75)

และผู้บริหารสถานศึกษายังขาดคุณลักษณะของการเป็นผู้บริหารที่ดีต่อการทำงานและการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ ในด้านการพัฒนาตนเอง เนื่องจากสภาพในปัจจุบันยังผู้บริหารสถานศึกษาที่ยังขาดการพัฒนาตนเองในด้านการพัฒนาการศึกษาให้สูงขึ้น สืบเนื่องมาจากผู้บริหารส่วนหนึ่งมีอายุมาก และมีวุฒิทางการศึกษา ขั้นต่ำปริญญาตรี จึงจำเป็นต้องสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อเพิ่มภูมิความรู้และความคิดที่ก้าวไกล สามารถพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างเป็นระบบและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้

นอกจากนั้นผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ภายนอก รอบ 3 ด้านการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานั้นขาดแรงจูงใจและขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน อันเนื่องมาจากขาดการสนับสนุนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวก ตามลักษณะและคุณภาพของงาน ขาดข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอถูกต้องและชัดเจน อันเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน นอกจากนี้จากสภาวะปัญหาด้านเศรษฐกิจตกต่ำ อยู่ในภาวะผันผวน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาประสบปัญหา

เรื่องภาระหนี้สิน รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย และได้รับแรงกดดันจากการทำงานที่ต้องเลื่อนวิทยฐานะ ส่งผลทำให้ผู้บริหารขาดความกระตือรือร้น ในการทำงาน ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร (เอกสารการประชุม รายงานการประชุม ภาชนอกกรอบสาม .2557,2)

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะของผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1” เพื่อนำผลวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้บริหารและคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์เพื่อการวิจัย

1. เพื่อทราบคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1
2. เพื่อทราบคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
3. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 มีความสัมพันธ์กัน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัยเป็นการจัดเตรียมโครงการ อย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำราข้อมูลสถิติ วรรณกรรม รวมทั้งงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงร่างการวิจัยเพื่อเสนออนุมัติโครงการวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามโครงการวิจัย เป็นการเตรียมการจัดสร้างเครื่องมือปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือทดลองใช้เครื่องมือและนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัยเป็นการจัดทำร่างรายงานผลงานวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะจัดทำเป็นรายงาน การวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 จำนวน 180 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง จากการ เปิดตารางประมาณการขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 123 โรงเรียน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) จำแนกตามอำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 246 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของสต็อกคิลล์ (Stogdill) ที่แบ่งคุณลักษณะของผู้นำแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และลักษณะทางสังคม

2. ตัวแปรตาม (ytot) เป็นตัวแปร ที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานตามแนวคิดของวอลตัน (Walton) ซึ่งประกอบด้วยคุณภาพชีวิตในการทำงาน 8 ประการ คือ ค่าตอบแทนที่เพียงพอ

และเป็นธรรมชาติ สภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพอนามัย โอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา โอกาส ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน การยอมรับทางสังคม ในองค์กร การกำหนดระเบียบข้อบังคับความเป็นสิทธิส่วนบุคคล ในองค์กร ความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนบุคคล และบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามในครั้งนี้อาจมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน ประสิทธิภาพในการทำงานมีลักษณะตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (force choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของสต็อกคิลล์ (Stogdill)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของวอลตัน (Walton)

การสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้นำรวมถึงรายละเอียดของคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาจากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างเครื่องมือภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบปรับแก้ตามรายละเอียดของตัวแปรจากนั้นนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด หรือ IOC (Index of Item objective Congruence) และนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน ละ 2 คน รวม 30 ฉบับ

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่รับกลับ คืนมาคำนวณหาความเที่ยง (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.975

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยวางแผนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอหนังสือต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความช่วยเหลือจากโรงเรียนเพื่อให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากโรงเรียนรวบรวมแบบสอบถามพร้อมจัดส่งคืนโดยตรง และทางไปรษณีย์

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กรณีที่ได้รับไม่ครบ หรือ ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยเดินทางติดต่อที่โรงเรียนเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเป็นกรณีไป ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ อย่างแท้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนแล้วผู้วิจัยพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

2. ลงรหัสข้อมูลนำไปคำนวณค่าสถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

3. เสนอผลการวิเคราะห์ เป็นตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา และข้อคำถามที่ต้องการทราบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %)

2. การวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะผู้นำและระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

เขต 1 จำนวน 123 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 108 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.80 โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คนประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติราชการแทน 1 คน ครู 1 คน รวมทั้งสิ้น 216 คน เมื่อได้ข้อมูล จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบถามให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้าน

(n = 108)

ด้าน	คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (X_{ij})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	คุณลักษณะทางกาย (X_1)	4.51	0.48	มากที่สุด
2.	คุณลักษณะทางภูมิหลังและสังคม (X_2)	4.49	0.47	มาก
3.	คุณลักษณะด้านสติปัญญา (X_3)	4.47	0.51	มาก
4.	คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (X_4)	4.50	0.48	มากที่สุด
5.	คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (X_5)	4.53	0.42	มากที่สุด
6.	คุณลักษณะทางสังคม (X_6)	4.48	0.47	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})		4.50	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.50, S.D.= 0.40) เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.42) คุณลักษณะทางกาย (\bar{X} = 4.51, S.D. = 0.48) และคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (\bar{X} = 4.50, S.D.= 0.48) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน

โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คุณลักษณะทางภูมิหลังและสังคม (\bar{X} = 4.49, S.D.= 0.47) คุณลักษณะทางสังคม (\bar{X} =0.48, S.D. = 0.47) และคุณลักษณะด้านสติปัญญา (\bar{X} =4.47, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.42 – 0.51 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย หมายถึงผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 มัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้าน

(n = 108)

ด้าน	คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (Y_{tot})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม (Y_1)	4.26	0.72	มาก
2.	สภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขอนามัย (Y_2)	4.21	0.63	มาก
3.	โอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา (Y_3)	4.33	0.54	มาก
4.	โอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน (Y_4)	4.39	0.48	มาก
5.	การยอมรับในสังคมทางองค์กร (Y_5)	4.42	0.54	มาก
6.	การกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ ความเป็นสิทธิบุคคลในองค์กร (Y_6)	4.44	0.54	มาก
7.	ความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนบุคคล (Y_7)	4.39	0.54	มาก
8.	บทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม (Y_8)	4.45	0.54	มาก
	รวม (Y_{tot})	4.36	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.36$, S.D.= 0.43) เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ บทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ($\bar{X}= 4.45$, S.D.= 0.54) การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ ความเป็นสิทธิบุคคลในองค์กร ($\bar{X}= 4.44$, S.D.= 0.54) การยอมรับในสังคมทางองค์กร ($\bar{X}= 4.42$, S.D.= 0.54) โอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ($\bar{X}= 4.39$, S.D. = 0.48) ความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่

การงานและเวลาส่วนบุคคล ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.54) โอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา ($\bar{X}= 4.33$, S.D. = 0.54) ค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม ($\bar{X}= 4.26$, S.D.= 0.72) และสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัยและส่งเสริมสุขอนามัย ($\bar{X}= 4.21$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.48 – 0.72 แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลน้อย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ของคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 108)

	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y _{tot}
X ₁	.257**	.238**	.474**	.408**	.386**	.372**	.324**	.402**	.458**
X ₂	.398**	.346**	.590**	.635**	.475**	.468**	.465**	.497**	.622**
X ₃	.308**	.383**	.564**	.678**	.622**	.504**	.496**	.620**	.664**
X ₄	.286**	.419**	.561**	.622**	.631**	.562**	.521**	.598**	.669**
X ₅	.306**	.398**	.619**	.668**	.630**	.564**	.593**	.669**	.707**
X ₆	.336**	.393**	.553**	.630**	.606**	.584**	.572**	.616**	.685**
X _{tot}	.370**	.425**	.657**	.712**	.655**	.596**	.579**	.664**	.743**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะผู้นำ (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต การทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) ในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = 0.743)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณลักษณะผู้นำทุกด้าน (X₁- X₆) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน (Y_{tot}) ในเชิงบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (X₃) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) ในระดับสูง (r_{xy} = 0.707) รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะทางสังคม (X₆) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) ในระดับปานกลาง (r_{xy} = 0.685) และลำดับที่ 3 ได้แก่ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (X₄) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) ในระดับปานกลาง (r_{xy} = 0.669)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากส่วนใหญ่

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 31 ปี มีความรับผิดชอบในการทำงาน มุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และสามารถเฝ้าระวังตนในรวมถึงกำจัดอุปสรรคที่มีต่อการปฏิบัติงาน โดยอุทิศตนเพื่อการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมถวิล ชูทรัพย์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาเครื่องมือและตัวชี้วัดคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 17 คุณลักษณะ คือ 1) คุณลักษณะทางกาย 2) คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ 3) คุณลักษณะทางสังคม 4) คุณลักษณะส่วนบุคคล 5) คุณลักษณะด้านความรู้ 6) คุณลักษณะความสามารถในการปฏิบัติงาน 7) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ 8) คุณลักษณะทางแรงจูงใจ 9) คุณลักษณะทางทักษะ 10) คุณลักษณะด้านการบริหาร 11) คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม 12) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ 13) คุณลักษณะด้านความสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น 14) คุณลักษณะ ด้านความสามารถในการวางแผนการทำงาน 15) คุณลักษณะด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับชุมชน 16) คุณลักษณะด้านความสามารถในฐานะผู้นำด้านศาสนา วัฒนธรรม และจริยธรรม 17) คุณลักษณะด้านทัศนคติ เนื่องจากคุณลักษณะทั้ง 17 ประการนี้ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง ตามแนวทาง หลักการ และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ในลำดับแรก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการทำงานมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเสียสละและอุทิศตนในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระ รุญเจริญ ได้กล่าวว่าคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา มีความวิริยะอุตสาหะ มีความอดทน เสียสละ เป็นนักพัฒนาและ นักบริการ สังคมรู้จักการพัฒนาตนเองและสังคม

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่มีภาระงานที่เน้นประโยชน์ต่อสังคม มีภาระงานอย่างอิสระ และมีความเป็นส่วนตัวในการทำงาน ได้รับการเคารพในสิทธิส่วนบุคคลในการแสดงความคิดเห็น รวมถึงได้ใช้ความสามารถตรงกับความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทำให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี จึงทำให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่งผลทำให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีคุณภาพ แม้ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก งบประมาณ ครู วัสดุอุปกรณ์ ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการก็ตาม สอดคล้อง กับ ฮิวส์ และคัมมิงส์ (Huse and Cumming) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิตการทำงานไว้ว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน คือ ผลสำเร็จขององค์การอันเนื่องมาจากความสุขในการทำงาน และสอดคล้องกับ ทศนา แสงศักดิ์ ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านลักษณะการบริหารงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทผู้นำที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก ทั้งนี้เกิดจากการสนับสนุนของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ในด้านการประสานงานและติดต่อกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอันเป็นเหตุสำคัญและส่งผลต่อการบริหารและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถในตัวของผู้บริหาร เห็นถึงศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ผลงานที่เกิดขึ้นและเป็น

ที่ยอมรับของผู้ที่อยู่ในวงการการบริหารการศึกษา จึงคาดคะเนคงเดาชาชาญ ได้ทำการวิจัย เรื่องคุณภาพชีวิต การทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตการทำงาน ของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม โดยภาพรวมระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูเทศบาลมีค่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ที่อยู่ในระดับมาก มีจำนวน 7 ด้าน โดยเรียงตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการบูรณาการด้านสังคม ด้านความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ด้านประชาธิปไตยในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และด้านจังหวะชีวิต ส่วนด้านการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้บริหารและความคิดของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่า โดยภาพรวมระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานครูเทศบาลนครนครปฐม มีค่าอยู่ในระดับมาก

3. คุณลักษณะผู้นำมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 เจริญก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 มีคุณลักษณะผู้นำทั้ง 6 ประการตามแนวคิดของสต็อกคิลล์ (Stogdill) โดยเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มนุษยสัมพันธ์ สุขภาพจิตดี มีวุฒิการศึกษาที่เหมาะสมกับตำแหน่ง และทักษะและประสบการณ์ในการบริหารงาน สามารถใช้ดุลยพินิจความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ เป็นตัวอย่างที่ดีและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ทำให้เกิดความสุข รู้สึกมั่นคง ทั้งสุขภาวะทางการ สุขภาวะทางอารมณ์ สุขภาวะทางจิตวิญญาณ และสุขภาวะทางสังคม จึงทำให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี มีความพึงพอใจและความสุขในการทำงานทั้งสภาพแวดล้อมการทำงานและสังคมในและนอกองค์กร ทำให้งานประสบความสำเร็จและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ ทศนา แสงศักดิ์ ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสติปัญญา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ โอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และ มีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน หมายความว่า หากผู้บริหารมีสติปัญญาดี ก็จะสามารถมีโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ดี มีปฏิภาณ ไหวพริบและความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สามารถใช้ทักษะในการปฏิบัติงานตามระเบียบได้อย่างถูกต้อง จึงได้รับการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความสามารถ การทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Charter I.Barnard ได้กล่าวไว้ว่า ความฉลาด มีไหวพริบ (intellectual capacity) สมองเฉียบแหลม เต็มไปด้วยความรู้ทันโลก ทันเหตุการณ์ เป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับผู้นำ ซึ่งความฉลาดมีไหวพริบ จะมีได้ก็ต่อเมื่อ ผู้นำเป็นคนมีความรู้ดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และวัตถุประสงค์ของงานที่แจ่มชัด รู้กระบวนการวิธีการบริหารงาน มีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ เป็นผู้รอบรู้และสนใจเรื่องต่างๆ รอบด้าน มีความคิดริเริ่ม และที่สำคัญที่สุดคือ ต้องเป็นผู้ที่มีร่างกายจิตใจ และอารมณ์สมบูรณ์ เพราะถ้าร่างกายอ่อนแอ จิตใจอ่อนแอ อารมณ์ ไม่มั่นคง ไม่ว่าจะมียศตำแหน่งหรือเข้าปัญหาสูงเพียงใดการใช้สมองและเข้าปัญหาย่อมบกพร่องผิดพลาดได้เสมอ

ข้อเสนอจากการวิจัย

1. คุณลักษณะทางสติปัญญา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จึงควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ศึกษาการใช้สื่อต่าง ๆ ที่สามารถวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงาน อีกทั้งดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในทุกด้าน ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และมีโอกาสศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ส่วนสภาพการทำงานที่คำนึงถึงความปลอดภัย และส่งเสริมสุขอนามัย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยการส่งเสริมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และควรคำนึงถึงการมีเวลาพักผ่อนที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว

3. จากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาคุณลักษณะผู้นำในทั้ง 6 ด้านให้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้คุณภาพชีวิตของการทำงานดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้แพร่หลายออกไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าต่อผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต การทำงานในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จินดา กานต์ คงเดชาชาญ, “คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555
- ทัศนาศาสตรกิจ, คุณลักษณะที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี, วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 18,1 (เดือนมิถุนายน 2549 - ตุลาคม 2549): 45 -46
- ธีระ รุญเจริญ, ผู้ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2548.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2545
- วิโรจน์ สารัตนะ. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 7,1 (มกราคม- มิถุนายน 2556): 1

- สมถวิล ชูทรัพย์. “การพัฒนาเครื่องมือและตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 “สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่ 3 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2554 – 2557” เอกสารประกอบการประชุม เรื่อง การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, 31 มีนาคม 2557.
- ACAS. (2006). Elements of Quality of Working Life Strategy. Retrieved January 3, 2006, from <http://www.acas.org.uk/index.aspx?articleid=653>.
- Barnard Charter.I. Organization and Management Cambridge : Harvard University Press, 1969.
- Huse Edgear F. and Cumming Thomas E., Organization Development and Change. 3rd ed. Minnesota : West, 1985.
- John W. Best, Research in Education. 4th ed. (Englewoodcliffs : Prentice – Hill, Inc., 1983).
- Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publish, 1974).
- Robert V.Krejcie and Daryle W. Morgan.“Determining Sample Size for Research activities,” Journal for Education and Psychological measurement. No 3, November, 1970 : 608.
- Walton, R. E. “Criteria for Quality of Working Life. In Davis, L. E., Cherns, A.B. and Associates (Eds.)”.The Quality of Work Life. (1975.) 1: 91-104.
- Stogdill Ralph M, Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research New York : the Free Press, 1981.

